

**Modře natištěné štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,71+ 2,29 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.40 + 0.10 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
À dé lai
convenu

**Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
Záznamník: 416/530-0202
E-mail: abrezina4222@rogers.com
abe@satellite1-416.com**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 13.

(291.)

Vol. 13.

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com

Thursday,

July 3,

2003

Jeden český intelektuál...

„Jeden český intelektuál v 15. století...“ Tak začínal svůj projev Karel Kosík na sjezdu spisovatelů v roce 1967. Právě na tom sjezdu spisovatelů, jenž dal do pohybu změny, které následovaly označované jako Pražské jaro a které se skončily 21. srpnem 1968.

Pár dnů po přepadení Československa vojsky Varšavské smlouvy, poblíž Curychu jiná významná česká osobnost Přemysl Pitter během švýcarského národního svátku zmínil stejného českého intelektuála a jeho důraz na pravdu. Sklidil potlesk nejen přítomných Švýcarů, ale i řady Čechů a Slováků, kteří se v tu chvíli rozhodovali, jestli zvolí exil nebo návrat domů.

První úder *pravdě* pod pás zaznamenal prezident Svoboda v Moskvě, když před zraky televizních kamer celého světa se po příletu do Moskvy začal s Brežněvem líbat. Národ doma tomu nemohl uvěřit, proto vznikla legenda, jak tento generál hrdě Brežněva odmítl a statečně si zachoval tvář. Prý ruská televize použila staré záznamy z Bratislavy. Začalo se normalizovat nebo-li lhát.

Když se v sedmdesátých letech opravoval Husův dům v Kostnici, restaurátor vyzdobil místnost Husovými citáty o *pravdě*. Příslušný úředník z ministerstva kultury, který měl tuto akci na starosti to vzal jako provokaci a nechal zdi zabílit. Hus byl nepohodlný i tomuto režimu.

Převládá názor, že vlastně na *pravdě* nezáleží a že se dá šikovně společností proklíčkovat. Tragikomické na lži je to, že ten, který ji vysloví ji velice často i skutečně uvěří. V knize *Strom bez kořene* popisuje islámský spisovatel Saru Valulah, jak do zapomenuté vesnice přijde podvodník, který se vydává za kněze, a ten obviní vesničany, že zanedbali hrob proroka a že mají činit pokání. Prorok však nikdy neexistoval. Kněz však pomyslný hrob obnoví a ve vesničanech vzbudí úctu k posvátnému místu. Jenže, jak již to chodí v oblasti Bangladéše, kde se děj odehrává, jsou tam i povodně a voda začne stoupat a vesničané prchají pryč, aby zachránili život. Nakonec falešný hrob proroka stráží osamocený falešný kněz.

Rozdíl mezi Husem a falešným knězem z Valulahova příběhu je právě v té maličkosti jako je pravda. Jistě můžeme si položit pilátovskou otázku: „Co jest pravda?“ Otázka je to jistě důležitá a nelze na ni odpovědět nějakým dogmatem, či nad ní mávnout rukou. Pravda je totiž dynamická a proto ji nemůžeme uchopit, ale stále ji hledat. Falešný kněz setrval na hrobu neexistujícího proroka. Fanaticky, a jeho stanovisko bylo neměnné, zatímco Hus tvrdil, pokud mne přesvědčíte, jsem ochoten změnit své stanovisko.

Neustálé pochybnosti o tom, zda konáme správně mají své místo. Jistota, že jsme majitelé pravdy vede k fanatismu. Právě v dnešní době slyšíme velice často výroky: „My jsme ti dobří hoši, oni jsou ti zlí.“ Vzpomeňme jen, kolik lží se vyrojilo kolem poslední války v Iráku a jak se jim na obou stranách věřilo.

Nechci zůstat jen u politiků a sdělovacích prostředků. Nakonec i dnes můžeme slyšet, že nezáleží na tom, jak se umělec chová v osobním životě, ale že záleží na tom, co vytvořil. Tímto argumentem se hájili mnozí tvůrci v dobách totality. Bylo zajímavé pak sledovat, jak poklona lži měla destruktivní vliv na jejich tvorbu a je zajímavé, jak málo z nich si to přizná.

Význam českého intelektuála z patnáctého století spočívá právě v tom, že dokázal stát za tím, co hlásal a že to, co hlásal dokázal existenciálně ručit. Kdyby se spolehl na to, že jeho učení se jaksi od něj oddělí a poputuje samo o sobě světem, asi by se ho o několik set let později nedovolávali filosofové jako autority a zřejmě by asi nebyl ani nebezpečný systému, který byl postaven na lži.

Otázkou je, jestli 6. červenec je dnem, kdy si uvědomujeme, že pravdu je zapotřebí hledat anebo dnem, kdy se plácáme po ramenou, jací jsme štramáci a kdy se ztotožníme s Husem jako trpitelé pro pravdu, ačkoliv jsme ani nic pro ní nemuseli vytrpět. Vždyť přece chytrost nejsou žádné čáry.

Aleš Březina

***

Český a slovenský den 2003

Primáš Jan Hanko na Masaryktownu Další obrazové zpravodajství na str. 7

Každoročně, již čtyřiapadesát let, se Češi a Slováci setkávají na Masaryktownu, aby se společně potěšili, popovídali si, poslechli si nádherné lidové a dnes již i moderní písně, naplnili svá srdce vystoupením tanečnicků národních a lidových tanců, nakoupili si z nabídek malých či rodinných byznysů, odnesli si domů nádhernou atmosféru z vědomí, že český a slovenský jazyk mladé generace tak docela nezapomínají...

Ne vždycky jsem tihnula k tak velkému setkání lidí na jednom místě. Nějak mi vadila ta skrumáž lidí. Ztrácela jsem v ní vlastní prožitky, které vlastně přehlučelo to hemžení národa kdysi patřícího do jednoho státního svazku. Vlastně ani nevnímám to odtržení, protože se i přes oficiální dokumentky cítím být - ostatně jako mnozí na obou stranách „tam“ i tady - stejně Českoslovačkou. Slovenština mi zní stejně domácky jako můj rodný jazyk.

Ale na co bych si zvyknout nechtěla, je pokračující fakt, že nás na takovém ročním setkání ubývá. Ubývá jak Čechů, tak i Slováků, kteří pociťují touhu setkat se jednou ročně s ostatními v komunitě. A číslo přítomných seskočilo velice rapidně dolů - ještě před třemi lety jsme hovořili o dvou tisících prodaných lístků, letos již něco málo k pětistovce.

Nicméně, i tak cítím vděk a obdiv ke všem těm, kteří se na organizaci tohoto dne podílejí. Pokaždé, co si pamatuji, udělali dobrou práci. Pokaždé mě potěšila recitace dětí zde narozených českým rodičům z české školy pod vedením paní učitelky Čarkové, vždy jsem obdivovala zpěv sboru baptistického kostela v Torontě, s obdivem sledovala taneční kroky národopisné skupiny Moravanka, kterou leta letoucí vede Mary-Ann Honigová (i když je sama narozena v Kanadě), či sokoly a sokolky, kterým už zrovna není oněch -cet, atd.

Já vím, že účinkujícím je svým způsobem jedno, jestli se vystoupení nacvičuje pro sto nebo pro tisíc lidí - vždycky se snaží odvést to nejlepší; ale více by mě samotnou hrálo vědomí, že nás, kdo máme zájem o upevnování národní pospolitosti a udržování české a slovenské kultury a rodných jazyků neubývá. Mohu ale doufat, že v tom ročníku příštím - pětapadesátém - nás bude přece jenom více.

Věra Kohoutová - Brampton

***